ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

της 8ης Ιουλίου 2014

σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων του 2014 της Ιταλίας και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ιταλίας, 2014

(2014/C 247/11)

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών [1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών [2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου,

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Οικονομικής και Δημοσιονομικής Επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Κοινωνικής Προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, η οποία, βασιζόμενη στον μεγαλύτερο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών, εστιάζεται στους νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

(2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο, με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010, εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών [3], οι οποίες από κοινού αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές». Τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη τις ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές στις οικονομικές πολιτικές και στις πολιτικές για την απασχόληση.

(3) Στις 29 Ιουνίου 2012, οι αρχηγοί κρατών και κυβερνήσεων των κρατών μελών ενέκριναν «Σύμφωνο για την ανάπτυξη και την απασχόληση», το οποίο παρέχει ένα συνεκτικό πλαίσιο δράσης σε επίπεδο κρατών μελών, ΕΕ και ζώνης του ευρώ, με την κινητοποίηση όλων των δυνατών μηχανισμών, μέσων και πολιτικών. Έλαβαν απόφαση σχετικά με τη δράση που πρέπει να αναληφθεί στο επίπεδο των κρατών μελών, ιδίως εκφράζοντας την απόλυτη προσήλωσή τους στην επίτευξη των στόχων της στρατηγικής «Ευρώπη 2020» και στην εφαρμογή των συστάσεων ανά χώρα.

[1] ΕΕ L 209, 2.8.1997, σ. 1.
[2] ΕΕ L 306, 23.11.2011, σ. 25.
[3] Διατηρήθηκε για το 2014 με την απόφαση 2014/322/ΕΕ του Συμβουλίου, της 6ης Μαΐου 2014, σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών (ΕΕ L 165, 4.6.2014, σ. 49).

(4) Στις 9 Ιουλίου 2013, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση [1] σχετικά με το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων της Ιταλίας για το 2013 και εξέδωσε τη γνώμη του σχετικά με το πρόγραμμα σταθερότητας της Ιταλίας για την περίοδο 2012-2017. Στις 15 Νοεμβρίου 2013, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου [2], η Επιτροπή υπέβαλε τη γνώμη της για το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος της Ιταλίας για το 2014.

(5) Στις 13 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή εξέδωσε την ετήσια επισκόπηση της ανάπτυξης [3], δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2014 σχετικά με τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Επίσης στις 13 Νοεμβρίου 2013, η Επιτροπή, επί τη βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, εξέδωσε την έκθεση για τον Μηχανισμό Επαγρύπνησης, στην οποία προσδιόρισε την Ιταλία ως ένα από τα κράτη μέλη τα οποία θα έπρεπε να υποβληθούν σε εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(6) Στις 20 Δεκεμβρίου 2013, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για την εξασφάλιση χρηματοπιστωτικής σταθερότητας, δημοσιονομικής εξυγίανσης και δράσης για την ενίσχυση της ανάπτυξης. Υπογράμμισε την ανάγκη να επιδιωχθεί διαφοροποιημένη, φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική εξυγίανση, να αποκατασταθούν οι κανονικές συνθήκες δανειοδότησης στην οικονομία, να προωθηθούν η ανάπτυξη και η ανταγωνιστικότητα, να καταπολεμηθούν η ανεργία και οι κοινωνικές επιπτώσεις της κρίσης και να εκσυγχρονιστεί η δημόσια διοίκηση.

(7) Στις 5 Μαρτίου 2014, η Επιτροπή δημοσίευσε τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης που διεξήγαγε για την Ιταλία, με βάση το άρθρο 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Από την ανάλυση που πραγματοποίησε η Επιτροπή οδηγείται στο συμπέρασμα ότι η Ιταλία πλήττεται από υπερβολικές μακροοικονομικές ανισορροπίες, για τις οποίες απαιτείται ειδική παρακολούθηση και ανάληψη έντονης δράσης πολιτικής. Ειδικότερα, το σταθερά υψηλό επίπεδο δημόσιου χρέους σε συνδυασμό με την ισχνή εξωτερική ανταγωνιστικότητα λόγω της παρατεινόμενης επιβράδυνσης της παραγωγικότητας, που επιδεινώνονται περαιτέρω από την παρατεταμένη πενιχρή ανάπτυξη, απαιτούν αποφασιστική δράση και προσοχή σε επίπεδο πολιτικής.

(8) Στις 22 Απριλίου 2014, η Ιταλία υπέβαλε το εθνικό της πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων για το 2014 και το πρόγραμμα σταθερότητας για το 2014. Προκειμένου να ληφθεί υπόψη η διασύνδεσή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτοχρόνως.

(9) Στόχος της δημοσιονομικής στρατηγικής που περιγράφεται στο πρόγραμμα σταθερότητας είναι η επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου για ισοσκελισμένη δημοσιονομική θέση σε διαρθρωτικούς όρους έως το 2016, με ταυτόχρονη τήρηση του κανόνα για το χρέος κατά τη μεταβατική περίοδο 2013-2015. Το πρόγραμμα σταθερότητας επιβεβαιώνει τον μεσοπρόθεσμο στόχο για επίτευξη ισοσκελισμένου από διαρθρωτική άποψη δημοσιονομικού αποτελέσματος, ο οποίος αντανακλά τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Η (εκ νέου υπολογισθείσα) διαρθρωτική προσαρμογή που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας είναι 0,2 εκατοστιαίες μονάδες του ΑΕΠ το 2014 και 0,4 εκατοστιαίες μονάδες το 2015. Σύμφωνα με το πρόγραμμα σταθερότητας, η περιορισμένη αυτή προσαρμογή προς τον μεσοπρόθεσμο στόχο δικαιολογείται από τις δυσμενείς οικονομικές συνθήκες και την προσπάθεια που απαιτείται για την εφαρμογή φιλόδοξου προγράμματος διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων. Συγκεκριμένα, έχουν προγραμματιστεί διάφορες διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις οι οποίες αναμένεται ότι θα επηρεάσουν θετικά τη δυνητική ανάπτυξη της οικονομίας και θα μειώσουν τελικά τον λόγο δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ κατά τα προσεχή έτη. Η διαρθρωτική προσαρμογή που προβλέπεται στο πρόγραμμα σταθερότητας θα επιτρέψει στην Ιταλία να συμμορφωθεί με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους κατά τη μεταβατική περίοδο 2013-2015, χάρη εν μέρει σε ένα φιλόδοξο σχέδιο ιδιωτικοποίησης που πρόκειται να υλοποιηθεί κατά το διάστημα 2014-2017 (ύψους 0,7 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ ετησίως). Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι δημοσιονομικές προβλέψεις του προγράμματος σταθερότητας, που δεν έχει επικυρωθεί από ανεξάρτητο όργανο, είναι ελαφρώς αισιόδοξο, ιδίως όσον αφορά τα τελευταία έτη του προγράμματος σταθερότητας.

Το 2014 έχει προγραμματιστεί απόκλιση από την πορεία προσαρμογής προς τον μεσοπρόθεσμο στόχο· εάν επαναληφθεί το επόμενο έτος, θα μπορούσε να αξιολογηθεί ως σημαντική, μεταξύ άλλων με βάση την τιμή αναφοράς για τις δαπάνες. Επιπλέον, η επίτευξη των δημοσιονομικών στόχων δεν υποστηρίζεται πλήρως από επαρκώς εξειδικευμένα μέτρα, ιδίως από το 2015 και μετά. Οι εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014 δείχνουν ότι δεν υπάρχει συμμόρφωση με την τιμή αναφοράς για τη μείωση του χρέους το 2014,

[1] ΕΕ C 217, 30.7.2013, σ. 42.

[2] Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 473/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Μαΐου 2013, σχετικά με κοινές διατάξεις για την παρακολούθηση και την εκτίμηση των σχεδίων δημοσιονομικών προγραμμάτων και τη διασφάλιση της διόρθωσης του υπερβολικού ελλείμματος των κρατών μελών στη ζώνη του ευρώ (ΕΕ L 140, 27.5.2013, σ. 11).

[3] COM(2013) 800 final.

καθώς η προβλεπόμενη διαρθρωτική προσαρμογή (μόνο 0,1 εκατοστιαία μονάδα του ΑΕΠ) υπολείπεται της απαιτούμενης διαρθρωτικής προσαρμογής 0,7 εκατοστιαίων μονάδων του ΑΕΠ. Με βάση την αξιολόγηση του προγράμματος σταθερότητας και τις προβλέψεις της Επιτροπής, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι πρέπει να καταβληθούν περαιτέρω προσπάθειες – και το 2014 – ώστε να υπάρξει συμμόρφωση με τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

(10) Η δράση που αναλήφθηκε πρόσφατα για τη φορολογική ελάφρυνση των συντελεστών της παραγωγής ήταν κάπως περιορισμένη. Επομένως, υπάρχουν περιθώρια για περαιτέρω μετατόπιση του φορολογικού βάρους προς την κατανάλωση, την ιδιοκτησία και το περιβάλλον, σε αυστηρή συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς στόχους. Όσον αφορά την κατανάλωση, για τη βελτίωση της δομής του φορολογικού συστήματος πρέπει απαραίτητα να αναθεωρηθούν οι μειωμένοι συντελεστές ΦΠΑ και οι άμεσες φορολογικές δαπάνες, με ιδιαίτερη προσοχή στην αναγκαία ελάφρυνση του πιθανού διανεμητικού αντίκτυπου. Όσον αφορά την ιδιοκτησία, η αναπροσαρμογή των κτηματολογικών αξιών σύμφωνα με τις τρέχουσες τιμές της αγοράς θα επιτρέψει την πιο δίκαια περιοδική φορολογία της ακίνητης περιουσίας. Ο εξουσιοδοτικός νόμος περί φορολογικής μεταρρύθμισης που εκδόθηκε πρόσφατα αποτελεί μια ευκαιρία να υλοποιηθούν οι απαραίτητες αυτές μεταρρυθμίσεις. Δεδομένου του μεγέθους της πρόκλησης, η δράση σχετικά με τη σύνθεση της φορολογικής δομής πρέπει να συμπληρωθεί με πρόσθετα μέτρα για τη βελτίωση της φορολογικής διοίκησης και της φορολογικής συμμόρφωσης, καθώς και μέτρα καταπολέμησης της φοροδιαφυγής, της παραοικονομίας και της αδήλωτης εργασίας, που εξακολουθούν να επιβαρύνουν τόσο τα δημόσια οικονομικά όσο και το φορολογικό βάρος για τους συμμορφούμενους φορολογούμενους. Προς τον σκοπό αυτό, ο εξουσιοδοτικός νόμος περί φορολογικής μεταρρύθμισης προβλέπει διάφορα μέτρα για την ενίσχυση της φορολογικής διοίκησης – ολοκληρωμένο σύστημα αξιολόγησης και παρακολούθησης του φορολογικού χάσματος, μέτρα απλούστευσης, ενέργειες για τη βελτίωση των σχέσεων με τους φορολογούμενους, μέτρα για τη βελτίωση της τοπικής είσπραξης φορολογικών οφειλών και ενίσχυση των φορολογικών ελέγχων. Η απόφαση διάθεσης προσυμπληρωμένων φορολογικών δηλώσεων από το 2015 αποτελεί ένα πρόσθετο θετικό βήμα για την ενίσχυση της φορολογικής συμμόρφωσης.

(11) Η πλήρης και ταχεία εφαρμογή των μέτρων που εγκρίθηκαν εξακολουθεί να αποτελεί βασική πρόκληση για την Ιταλία, όσον αφορά τόσο την αντιμετώπιση των υφιστάμενων κενών σε επίπεδο εφαρμογής όσο και την πρόληψη της συσσώρευσης περαιτέρω καθυστερήσεων. Ένας από τους βασικούς μοχλούς για τη βελτίωση των επιδόσεων της Ιταλίας όσον αφορά την εφαρμογή, και γενικότερα για τη διασφάλιση ομαλότερης δράσης πολιτικής, έγκειται στον ενισχυμένο συντονισμό και στην αποτελεσματικότερη κατανομή των αρμοδιοτήτων μεταξύ των διαφόρων επιπέδων διακυβέρνησης. Αυτό θα μπορούσε με τη σειρά του να αποδειχθεί επωφελές για τη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ, σε περιπτώσεις όπου μέχρι σήμερα έχει αναληφθεί μερική και ατελής μόνο δράση, ιδίως στις νότιες περιοχές. Η διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ εξακολουθεί επίσης να χαρακτηρίζεται από ελλιπή διοικητική ικανότητα και από έλλειψη διαφάνειας, αξιολόγησης και ελέγχου ποιότητας. Η ποιότητα των δημόσιων υπηρεσιών θα ωφεληθεί επίσης από την αυξημένη αποτελεσματικότητα και τον προσανατολισμό στην εξυπηρέτηση, καθώς και από τις αντίστοιχες αλλαγές στη διαχείριση των ανθρώπινων πόρων. Η διαφθορά εξακολουθεί να έχει σημαντικό αντίκτυπο στο παραγωγικό σύστημα της Ιταλίας και στην εμπιστοσύνη στο πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο. Πρέπει να επανεξεταστούν οι διατάξεις περί παραγραφής. Η αποτελεσματική καταπολέμηση της διαφθοράς προϋποθέτει επίσης την επαρκή ενίσχυση του εξουσιών της εθνικής αρχής καταπολέμησης της διαφθοράς για την αξιολόγηση και τη διαφάνεια των δημόσιων διοικήσεων. Το σύστημα αστικής δικαιοσύνης εξακολουθεί να εμφανίζει αδυναμίες και απαιτείται προσεκτική παρακολούθηση του αντίκτυπου των μέτρων που θεσπίζονται.

(12) Με βάση τη στοχοθετημένη ανασκόπηση της ποιότητας των περιουσιακών στοιχείων που πραγματοποιήθηκε πέρυσι υπό την αιγίδα της Τράπεζας της Ιταλίας, παραμένει σημαντικό να βελτιωθεί η διαχείριση απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων και να προωθηθεί η διάθεσή τους για την αναζωογόνηση της ικανότητας των τραπεζών να επεκτείνουν την προσφορά πιστώσεων στην πραγματική οικονομία. Όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση, η κύρια δράση που έχει αναληφθεί μέχρι σήμερα επικεντρώθηκε κυρίως στη διευκόλυνση της πρόσβασης των επιχειρήσεων σε πιστώσεις, αλλά παραμένει περιορισμένη η ανάπτυξη χρηματοδοτικών μέσων εκτός από τα τραπεζικά δάνεια, ιδίως για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Οι πρωτοβουλίες που λήφθηκαν στο πεδίο της εταιρικής διακυβέρνησης των τραπεζών — ιδίως οι νέες αρχές που εξέδωσε πρόσφατα η Τράπεζα της Ιταλίας — είναι ευπρόσδεκτες. Ωστόσο, ο αντίκτυπός τους θα εξαρτηθεί από την ορθή εφαρμογή τους από τις τράπεζες και την επιβολή τους. Ειδικότερα, εξακολουθεί να απαιτείται η στενή παρακολούθηση ορισμένων από τις μεγαλύτερες συνεταιριστικές τράπεζες («banche popolari»).

(13) Η κατάσταση της αγοράς εργασίας επιδεινώθηκε περαιτέρω το 2013, με αύξηση της ανεργίας στο 12,2 % και ανεργία των νέων της τάξης του 40 % στην Ιταλία. Η διασφάλιση της ορθής εφαρμογής και της προσεκτικής παρακολούθησης των αποτελεσμάτων των μεταρρυθμίσεων που θεσπίστηκαν όσον αφορά την αγορά εργασίας και τον καθορισμό των μισθών είναι καίριας σημασίας για την εξασφάλιση των αναμενόμενων οφελών σχετικά με τη μεγαλύτερη ευελιξία εξόδου, αποτελεσματικότερων ρυθμίσεων ως προς την ευελιξία εισόδου, ενός πιο ολοκληρωμένου συστήματος επιδομάτων ανεργίας και της καλύτερης ευθυγράμμισης των μισθών με την παραγωγικότητα.

Σημειώθηκαν καθυστερήσεις όσον αφορά τα σχέδια για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας των υπηρεσιών ευρέσεως εργασίας μέσω της ενίσχυσης των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης και απαιτείται επιτάχυνση. Τα μέτρα για την ενίσχυση της δημιουργίας θέσεων απασχόλησης βραχυπρόθεσμα πρέπει να συμπληρωθούν με μέτρα για την αντιμετώπιση του κατακερματισμού. Συνολικά, η ιταλική αγορά εργασίας εξακολουθεί να εμφανίζει κατακερματισμό και χαμηλή συμμετοχή, που επηρεάζει ιδιαίτερα τις γυναίκες και τους νέους. Κατά συνέπεια, πρέπει να επεκταθούν τα περιορισμένης κλίμακας μέτρα που λήφθηκαν μέχρι σήμερα, μεταξύ άλλων σύμφωνα με τους στόχους της εγγύησης για τη νεολαία. Η Ιταλία παρουσιάζει συρρίκνωση του διαθέσιμου εισοδήματος των νοικοκυριών σε συνδυασμό με επιδείνωση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού, που πλήττουν ιδιαίτερα τις οικογένειες με παιδιά. Οι κοινωνικές δαπάνες στην Ιταλία παραμένουν σημαντικά προσανατολισμένες στους ηλικιωμένους, ενώ δίνεται μικρή έμφαση στην ενεργοποίηση, περιορίζοντας τα περιθώρια για την αντιμετώπιση του κινδύνου κοινωνικού αποκλεισμού και φτώχειας. Το πιλοτικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας που θεσπίστηκε πρόσφατα αποσκοπεί στην παροχή μηχανισμού κοινωνικής ασφάλειας. Για την προβλεπόμενη επέκτασή του στο σύνολο της χώρας θα πρέπει να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα των κοινωνικών δαπανών και υπηρεσιών σε ολόκληρη την επικράτεια.

(14) Πρέπει να καταβληθούν προσπάθειες για την αναβάθμιση των επιδόσεων στον τομέα της εκπαίδευσης και της διάθεσης ανθρώπινου δυναμικού σε όλες τις εκπαιδευτικές βαθμίδες, δηλαδή την πρωτοβάθμια, τη δευτεροβάθμια και την τριτοβάθμια. Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού χαρακτηρίζεται από ενιαία σταδιοδρομία και παρέχει σήμερα περιορισμένες προοπτικές επαγγελματικής εξέλιξης. Η διαφοροποίηση της σταδιοδρομίας των εκπαιδευτικών και η καλύτερη διασύνδεση της επαγγελματικής τους σταδιοδρομίας με την αξία και τις επιδόσεις, σε συνδυασμό με τη γενίκευση της αξιολόγησης των σχολείων, μπορεί να οδηγήσουν σε καλύτερα αποτελέσματα των σχολικών ιδρυμάτων. Προκειμένου να διασφαλιστεί η ομαλή μετάβαση από την εκπαίδευση στην αγορά εργασίας, η ενίσχυση και η διεύρυνση της πρακτικής κατάρτισης, μέσω της αυξημένης μάθησης στον χώρο εργασίας και επαγγελματικής εκπαίδευσης και κατάρτισης, φαίνεται να είναι ζωτικής σημασίας στο ανώτερο δευτεροβάθμιο και το τριτοβάθμιο επίπεδο. Μετά το νομοθετικό διάταγμα του 2013 σχετικά με το θέμα αυτό, η δημιουργία ενός εθνικού μητρώου των τυπικών προσόντων είναι ουσιαστικής σημασίας για την εξασφάλιση της αναγνώρισης των δεξιοτήτων σε εθνικό επίπεδο. Με βάση την αρχική δράση που αναλήφθηκε προς την κατεύθυνση αυτή, η επίσπευση της κατανομής δημόσιας χρηματοδότησης στα πανεπιστήμια και τα ερευνητικά κέντρα βάσει των ερευνητικών επιδόσεων και της απόδοσης της διδασκαλίας θα έχει το πλεονέκτημα ότι, αφενός, θα συμβάλλει στην αναβάθμιση της ποιότητας των πανεπιστημίων και, αφετέρου, θα αυξάνει την ικανότητα έρευνας και καινοτομίας της χώρας, τομέας στον οποίο εξακολουθεί να υστερεί.

(15) Λήφθηκαν ορισμένα μέτρα για τη διαμόρφωση περιβάλλοντος πιο φιλικού για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες, αλλά ο αντίκτυπός τους περιορίζεται από καθυστερήσεις στην τελική έγκρισή τους και κενά στην εφαρμογή. Εξακολουθούν να υπάρχουν διάφορα σημεία συμφόρησης για τον ανταγωνισμό (αποκλειστικοί τομείς δραστηριότητας, συστήματα παραχώρησης/αδειοδότησης κ.λπ.) στους τομείς των επαγγελματικών υπηρεσιών, της ασφάλισης, της διανομής καυσίμων, του λιανικού εμπορίου και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Ορισμένες αδυναμίες που επηρεάζουν το σύστημα δημόσιων συμβάσεων πρέπει επίσης να αντιμετωπιστούν. Η ενίσχυση του ανταγωνισμού στον τομέα των τοπικών δημόσιων υπηρεσιών αποτελεί επίσης προτεραιότητα. Ειδικότερα, είναι αναγκαίο να εφαρμοστεί η κείμενη νομοθεσία που ορίζει ότι οι υφιστάμενες συμβάσεις που δεν συνάδουν με το ενωσιακό δίκαιο σχετικά με τα κριτήρια εσωτερικής ανάθεσης πρέπει να διορθωθούν έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014.

(16) Τα σημεία συμφόρησης στις υποδομές εμποδίζουν την ορθή λειτουργία της αγοράς ενέργειας. Στις μεταφορές, η έλλειψη διατροπικών υποδομών και η ανεπάρκεια συνεργειών και διασυνδέσεων με την ενδοχώρα για τους ιταλικούς λιμένες χρήζουν ιδιαίτερης προσοχής και απαιτούν την ανάληψη δράσης. Όσον αφορά την ευρυζωνική κάλυψη, η Ιταλία έχει υποεξυπηρετούμενες μη αστικές περιοχές.

(17) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη σε συνολική ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της Ιταλίας. Αξιολόγησε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη χρησιμότητά τους για την άσκηση διατηρήσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στην Ιταλία, αλλά και το κατά πόσο συνάδουν με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενδυνάμωσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις της Επιτροπής βάσει του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 8 κατωτέρω.

(18) Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το πρόγραμμα σταθερότητας και η γνώμη του [1] αντικατοπτρίζεται ιδίως στη σύσταση 1 κατωτέρω.

(19) Βάσει της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της παρούσας αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το εθνικό πρόγραμμα μεταρρυθμίσεων και το πρόγραμμα σταθερότητας. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 8 κατωτέρω.

[1] Βάσει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.

(20) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή διενήργησε επίσης ανάλυση της οικονομικής πολιτικής ολόκληρης της ζώνης του ευρώ. Με βάση την ανάλυση αυτή το Συμβούλιο εξέδωσε συγκεκριμένες συστάσεις οι οποίες απευθύνονται στα κράτη μέλη που έχουν υιοθετήσει το ευρώ ως νόμισμα ([1]). Ως χώρα που έχει ως εθνικό νόμισμα το ευρώ, η Ιταλία θα πρέπει επίσης να διασφαλίσει την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή των εν λόγω συστάσεων,

ΣΥΝΙΣΤΑ στην Ιταλία να αναλάβει δράση κατά την περίοδο 2014-2015 προκειμένου:

1. Να ενισχύσει τα δημοσιονομικά μέτρα για το 2014 δεδομένης της διαφαινόμενης διαφοράς με τις απαιτήσεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης, και συγκεκριμένα τον κανόνα μείωσης του χρέους, με βάση τις εαρινές προβλέψεις των υπηρεσιών της Επιτροπής του 2014 και να εξασφαλίσει την πρόοδο προς τον ΜΔΣ. Το 2015, να ενισχύσει σημαντικά τη δημοσιονομική στρατηγική για να εξασφαλιστεί η συμμόρφωση με την απαίτηση μείωσης του χρέους και ως εκ τούτου να επιτευχθεί ο ΜΔΣ. Εν συνεχεία, να μεριμνήσει ώστε το χρέος γενικής κυβέρνησης να ακολουθεί επαρκώς καθοδική πορεία, να υλοποιήσει το φιλόδοξο σχέδιο ιδιωτικοποίησης, να εφαρμόσει φιλική προς την ανάπτυξη δημοσιονομική προσαρμογή με βάση τις αναγγελθείσες σημαντικές εξοικονομήσεις από τη διαρκή βελτίωση της αποτελεσματικότητας και της ποιότητας των δημόσιων δαπανών σε όλα τα κυβερνητικά επίπεδα, διατηρώντας παράλληλα τις δαπάνες για την τόνωση της ανάπτυξης, όπως η Ε&Α, η καινοτομία, η εκπαίδευση και έργα βασικών υποδομών. Να διασφαλίσει την ανεξαρτησία και την πλήρη θέση σε λειτουργία του δημοσιονομικού συμβουλίου το ταχύτερο δυνατόν και το αργότερο τον Σεπτέμβριο του 2014, εγκαίρως για την αξιολόγηση του σχεδίου δημοσιονομικού προγράμματος του 2015.

2. Να μεταθέσει περαιτέρω το φορολογικό βάρος από τους συντελεστές της παραγωγής στην κατανάλωση, την ιδιοκτησία και το περιβάλλον, σε συμμόρφωση με τους δημοσιονομικούς στόχους. Για τον σκοπό αυτό, να αξιολογήσει την αποτελεσματικότητα της πρόσφατης μείωσης της φορολογικής επιβάρυνσης της εργασίας και να διασφαλίσει τη χρηματοδότησή της για το 2015, να επανεξετάσει το πεδίο των άμεσων φορολογικών δαπανών και να διευρύνει τη φορολογική βάση, ιδίως στην κατανάλωση. Να εξασφαλίσει μια πιο αποτελεσματική περιβαλλοντική φορολογία, μεταξύ άλλων στον τομέα των ειδικών φόρων κατανάλωσης , και να καταργήσει τις επιζήμιες για το περιβάλλον επιδοτήσεις. Να εφαρμόσει τον εξουσιοδοτικό νόμο για τη φορολογική μεταρρύθμιση έως τον Μάρτιο του 2015, μεταξύ άλλων με την έκδοση των διαταγμάτων με σκοπό τη μεταρρύθμιση του συστήματος κτηματολογίου, ώστε να διασφαλιστεί η αποτελεσματικότητα της μεταρρύθμισης της φορολόγησης ακίνητης περιουσίας. Να βελτιώσει περαιτέρω τη φορολογική συμμόρφωση, με την ενίσχυση της προβλεψιμότητας του φορολογικού συστήματος, την απλούστευση των διαδικασιών, τη βελτίωση της είσπραξης φορολογικών οφειλών και τον εκσυγχρονισμό της φορολογικής διοίκησης. Να συνεχίσει την καταπολέμηση της φοροδιαφυγής και να λάβει πρόσθετα μέτρα για την καταπολέμηση της παραοικονομίας και της αδήλωτης εργασίας.

3. Στο πλαίσιο της ευρύτερης προσπάθειας για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δημόσιας διοίκησης, να διευκρινίσει τις αρμοδιότητες σε όλα τα επίπεδα κυβέρνησης. Να διασφαλίσει την καλύτερη διαχείριση των κονδυλίων της ΕΕ, αναλαμβάνοντας αποφασιστική δράση για τη βελτίωση της διοικητικής ικανότητας, της διαφάνειας, της αξιολόγησης και του ελέγχου ποιότητας τόσο σε εθνικό όσο και σε περιφερειακό επίπεδο, ιδίως στις νότιες περιοχές. Να ενισχύσει περαιτέρω την αποτελεσματικότητα των μέτρων καταπολέμησης της διαφθοράς, μεταξύ άλλων με την αναθεώρηση των διατάξεων περί παραγραφής έως το τέλος του 2014, και την ενίσχυση των εξουσιών της εθνικής αρχής καταπολέμησης της διαφθοράς. Να παρακολουθεί εγκαίρως τον αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων που θεσπίστηκαν για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της αστικής δικαιοσύνης, με σκοπό τη διασφάλιση της αποτελεσματικότητάς τους και τη θέσπιση συμπληρωματικής δράσης εφόσον χρειαστεί.

4. Να ενισχύσει την ανθεκτικότητα του τραπεζικού τομέα και να διασφαλίσει την ικανότητά του για διαχείριση και διάθεση απομειωμένων περιουσιακών στοιχείων. Να προωθήσει την πρόσβαση σε πηγές χρηματοδότησης εκτός του τραπεζικού τομέα για τις επιχειρήσεις, και ιδίως τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις. Να εξακολουθήσει να προωθεί και να παρακολουθεί αποτελεσματικές πρακτικές εταιρικής διακυβέρνησης σε ολόκληρο τον τραπεζικό τομέα, με ιδιαίτερη προσοχή στις μεγάλες συνεταιριστικές τράπεζες («banche popolari») και στον ρόλο των ιδρυμάτων, με σκοπό τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της χρηματοπιστωτικής διαμεσολάβησης.

5. Να αξιολογήσει, έως το τέλος του 2014, τον αντίκτυπο των μεταρρυθμίσεων σχετικά με την αγορά εργασίας και τον καθορισμό των μισθών στη δημιουργία θέσεων απασχόλησης, στις διαδικασίες απολύσεων, στον διττό χαρακτήρα της αγοράς εργασίας και στην ανταγωνιστικότητα του κόστους, και να εκτιμήσει την ανάγκη ανάληψης συμπληρωματικής δράσης. Να καταβάλει προσπάθειες προς την κατεύθυνση της πληρέστερης κοινωνικής προστασίας των ανέργων, περιορίζοντας ταυτοχρόνως τη χρήση συστημάτων συμπλήρωσης του μισθού για τη διευκόλυνση της ανακατανομής της εργασίας. Να ενισχύσει τη σύνδεση μεταξύ ενεργητικών και παθητικών πολιτικών για την αγορά εργασίας, ξεκινώντας με έναν αναλυτικό χάρτη πορείας για την ανάληψη δράσης έως τον Δεκέμβριο του 2014, και να βελτιώσει τον συντονισμό και τις επιδόσεις των δημόσιων υπηρεσιών απασχόλησης σε ολόκληρη τη χώρα. Να αναλάβει αποτελεσματική δράση για την προώθηση της απασχόλησης των γυναικών, με τη θέσπιση μέτρων για τη μείωση

([1]) Βλέπε σελίδα 141 της παρούσας Επίσημης Εφημερίδας.

των φορολογικών αντικινήτρων για τα δεύτερα εργαζόμενα μέλη της οικογένειας έως τον Μάρτιο του 2015 και την παροχή κατάλληλων υπηρεσιών φροντίδας. Να παράσχει επαρκείς υπηρεσίες σε ολόκληρη τη χώρα στους μη εγγεγραμμένους νέους και να μεριμνήσει για τη μεγαλύτερη δέσμευση του ιδιωτικού τομέα για την προσφορά ποιοτικών θέσεων μαθητείας και κατάρτισης έως το τέλος του 2014, σύμφωνα με τους στόχους της εγγύησης για τη νεολαία. Να αντιμετωπίσει την έκθεση στη φτώχεια και στον κοινωνικό αποκλεισμό, να διευρύνει το νέο πιλοτικό σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, σύμφωνα με δημοσιονομικούς στόχους, διασφαλίζοντας την κατάλληλη στόχευση, την τήρηση αυστηρών προϋποθέσεων και την εδαφική ομοιομορφία, και ενισχύοντας τη σύνδεση με μέτρα ενεργοποίησης. Να βελτιώσει την αποτελεσματικότητα των συστημάτων στήριξης της οικογένειας και ποιοτικών υπηρεσιών υπέρ των νοικοκυριών χαμηλού εισοδήματος με παιδιά.

6. Να εφαρμόσει το Εθνικό Σύστημα Αξιολόγησης των Σχολείων για τη βελτίωση των αποτελεσμάτων των σχολείων και τη μείωση των ποσοστών πρόωρης εγκατάλειψης του σχολείου. Να αυξήσει τη μάθηση στο πλαίσιο της εργασίας στην ανώτερη δευτεροβάθμια επαγγελματική εκπαίδευση και κατάρτιση και να ενισχύσει την επαγγελματικά προσανατολισμένη τριτοβάθμια εκπαίδευση. Να δημιουργήσει ένα εθνικό μητρώο των τυπικών προσόντων για να εξασφαλιστεί η ευρεία αναγνώριση των δεξιοτήτων. Να διασφαλίσει ότι η δημόσια χρηματοδότηση ανταμείβει καλύτερα την ποιότητα της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της έρευνας.

7. Να εγκρίνει την εκκρεμούσα νομοθεσία ή άλλα ισοδύναμα μέτρα με στόχο την απλούστευση του κανονιστικού περιβάλλοντος για τις επιχειρήσεις και τους πολίτες και να αντιμετωπίσει τα κενά στην εφαρμογή της ισχύουσας νομοθεσίας. Να προωθήσει το άνοιγμα της αγοράς και να άρει τους εναπομείναντες φραγμούς και τους περιορισμούς στον ανταγωνισμό στους τομείς των επαγγελματικών και τοπικών δημόσιων υπηρεσιών, της ασφάλισης, της διανομής καυσίμων, του λιανικού εμπορίου και των ταχυδρομικών υπηρεσιών. Να ενισχύσει την αποτελεσματικότητα των δημόσιων συμβάσεων, ιδίως με την απλούστευση των διαδικασιών, μεταξύ άλλων με την καλύτερη χρήση των ηλεκτρονικών δημόσιων συμβάσεων, τον εξορθολογισμό των κεντρικών αρχών προμηθειών και τη διασφάλιση της ορθής εφαρμογής των κανόνων πριν και μετά την ανάθεση. Στις τοπικές δημόσιες υπηρεσίες, να εφαρμόσει απαρέγκλιτα τη νομοθεσία που προβλέπει τη διόρθωση των συμβάσεων που δεν πληρούν τις απαιτήσεις εσωτερικής ανάθεσης έως τις 31 Δεκεμβρίου 2014.

8. Να διασφαλίσει την ταχεία και πλήρη έναρξη λειτουργίας της αρχής μεταφορών έως τον Σεπτέμβριο του 2014. Να εγκρίνει τον κατάλογο των στρατηγικών υποδομών στον ενεργειακό τομέα και να ενισχύσει τη διαχείριση των λιμένων και τις συνδέσεις με την ενδοχώρα.

Βρυξέλλες, 8 Ιουλίου 2014.

Για το Συμβούλιο

Ο Πρόεδρος

P. C. PADOAN